

Perhesuhteiden huomioon otto Ranskan tuloverotuksessa

Kirjoittanut *Reino Lento*.

Elokuussa 1948 hyväksyttiin Ranskassa laki, jonka tarkoituksena oli maan talouselämän ja valtion raha-asioiden vakaannuttaminen. Sen nojalla annettiin saman vuoden joulukuun 9 päivänä kaksi asetusta, joista toinen koski raha-asiain uudistusta (»Reform fiscale»), toinen verotusta (»Code général des Impôts»). Näillä asetuksilla lakkautettiin melkoinen määrä entisiä veroja ja luotiin kaksi uutta, joista toinen koski fyysillisten, toinen juriidisten henkilöiden tuloja.

Fyysillisten henkilöiden tulovero jakaantuu kahteen osaan:

1. suhteelliseen (proportionaaliseen) veroon, joka koskee kaikkia niitä tuloja, jotka aikaisemmin olivat erikoistuloverojen eli sedulääriverojen alaisia, ja

2. ylenevään (progressiiviseen) veroon, joka on entisen yleisen tuloveron kaltainen ja koskee verovelvollisen koko nettotuloa.

Aikaisemmin, ennen vuotta 1949, jolloin verotusuudistus tuli voimaan, kukin perheenjäsen oli velvollinen maksamaan sedulääriveroa niistä tuloista, joita hän harjoittamastaan ammatista tai elinkeinosta sai. Nykyään perheen päämies joutuu suorittamaan sekä suhteellista että progressiivista veroa kaikista niistä tuloista, joita hänellä itsellään, hänen vaimollaan ja kotona asuvilla lapsillaan on. Hänellä on kuitenkin oikeus anoa, että jotakuta hänen huollettavanaan olevaa lasta verotettaisiin itsenäisesti.

Kun suhteellista veroa on maksettava vasta sitten, kun se ylittää 10 800 fr., vapautuvat mainitusta verosta ne verovelvolliset, joiden veronalainen tulo ei ylitä mainittua veromäärää vastaavaa summaa, mikä useimpien osalta on 60 000 fr., mutta voi nousta 120 000 fr.:ksikin käsityöläisten, vapaiden ammattien harjoittajien y.m. osalta, joiden veromäärää vähennetään puolella niiden tulojen osalta, jotka eivät ylitä 200 000 fr.

Progressiivisessa verotuksessa verovapaa minimi on asianomaisen huoltovelvollisuudesta riippuen seuraava:

120 000 fr. naimattomille, leskille ja eronneille, joilla ei ole lasta huollettavanaan.

$120\,000 \times 1.5 = 180\,000$ fr. lapsettomille aviopuolisille, jotka ovat olleet naimisissa yli 3 vuotta.

$120\,000 \times 2 = 240\,000$ fr. lapsettomille aviopuolisille, jotka ovat olleet naimisissa 3 vuotta lyhyemmän ajan, samoin sellaisille aviopuolisille, joilla on yksi tai useampia täysikasvuisia lapsia.

$120\,000 \times 2.5 = 300\,000$ fr. naimisissa oleville verovelvollisille, joilla on huollettavanaan yksi lapsi.

Lasten luvun noustessa kohoaa tulon verovapaa osakin jatkuvasti.

Suhteellinen vero on 18 % veronalaisesta tulosta. Veroa vähennetään kuitenkin puolella niiden tulojen osalta, jotka eivät ylitä 200 000 fr. ja jotka ovat virka- ja työpalkkoja, eläkekeitä ja elinkorkoja taikka käsityö- ym. ei-kaupallisista ammateista saatuja tuloja, mikäli ne perustuvat asianomaisen henkilökohtaiseen työhön.

Edellä jo mainittiin, että suhteellinen vero kannetaan vain siinä tapauksessa, että se ylittää 10 800 fr. Jottei syntyisi mitään jyrkkää »kynnystä», on säädetty, että veromäärän ollessa 10 800—43 200 fr., on maksuunpanossa otettava vähennyksenä huomioon kolmannes 43 200 frangin ja kulloinkin kysymyksessä olevan summan välisestä erotuksesta.

Huoltovelvollisuuden perusteella tehtävät vähennykset veron määrästä ovat nykyään seuraavat:

15 % kahdesta ensimmäisestä huollettavana olevasta lapsesta, kummastakin erikseen.

45 % kultakin seuraavalta lapselta.

Vähennyksen määrä ei saa kuitenkaan ylittää 5 000 fr. kahdelta ensimmäiseltä eikä 15 000 fr. kultakin seuraavalta lapselta.

Huollettaviksi lapsiksi katsotaan ne 21 vuotta nuoremmat omat, otto- tai kasvattilapset, joilla ei ole niin suuria tuloja, että heitä olisi syytä verottaa itsenäisesti.

Progressiivista lisäveroa määrättäessä menetellään seuraavasti:

1. Perheen päämiehen nimissä oleva perheenjäsenten yhteinen nettotulo jaetaan määrättyyn määrään osia, joiden luku riippuu perheen kokoonpanosta.

2. Yhtä osuutta vastaava tulo verotetaan alempana olevan tariffin mukaan.

3. Näin saatu veromäärä kerrotaan ko. osien luvulla, jolloin saadaan perheen päämiehen koko veromäärä.

Niiden osien luku, jotka on otettava huomioon veronalaista tuloa jaettaessa, on seuraava:

Naimaton, eronnut tai leski, jolla ei ole lasta huollettavanaan	1
Naimisissa oleva lapseton henkilö (3 vuoden avioliiton jälkeen)	1.5
Naimisissa oleva lapseton henkilö, joka ei ole ollut avioliitossa 3 vuotta	2
Naimaton tai eronnut, jolla on huollettavana yksi lapsi	2
Naimisissa oleva tai leski, jolla on huollettavana yksi lapsi ..	2.5
Naimaton tai eronnut + 2 lasta	2.5
Naimisissa oleva tai leski + 2 lasta	3

ja niin edelleen lisäämällä puoli osuutta kunkin huollettavana olevan lapsen osalta.

Edellä esitetystä poiketen jaetaan sellaisten verovelvollisten tulo, joilla ei ole lasta huollettavanaan, 1.5:lla kysymyksen ollessa naimattomasta henkilöstä, leskestä tai eronneesta, sekä 2:lla, mil-

loin asianomainen henkilö on naimisissa, jos näillä verovelvollisilla

1. on yksi tai useampia täysikasvuisia tai sellaisia lapsia, joita verotetaan itsenäisesti;

2. on ollut yksi tai useampia lapsia, joista ainakin yksi on saavuttanut 16 vuoden iän tai kuollut sotatapahtumien johdosta;

3. on eläke, joka erinäisten lakien perusteella on myönnetty joko leskeyden taikka vähintään 40 %:n työkyvyttömyyden perusteella,

4. on ottolapsi, joka on otettu omaksi tämän jo täytettyä 10 vuotta.

Progressiivinen lisävero määrätään jättämällä huomioon ottamatta kustakin osatulosta se määrä, joka ei ylitä 120 000 fr., ja soveltamalla seuraavia veroprosentteja:

10 %	tulon ollessa	120 000—	250 000 fr.
15 %	»	»	250 000— 500 000 »
25 %	»	»	500 000— 800 000 »
30 %	»	»	800 000—1 200 000 »
40 %	»	»	1 200 000—2 000 000 »
50 %	»	»	2 000 000—3 000 000 »
60 %	»	»	yli 3 000 000 fr.

Kahden viimeksi mainitun tuloluokan veromäärät kannetaan 55, vast. 70 %:n mukaisina, milloin on kysymys naimattomasta henkilöstä, leskestä tai eronneesta, jolla ei ole lasta huollettavanaan ja jota edellä mainitut poikkeukset eivät koske.

Ranskan tuloverotusta uusittaessa on pidetty silmällä Englannissa ja Amerikan Yhdysvalloissa käytännössä olevia verojärjestelmiä, mutta täydellisesti niitä ei kuitenkaan ole omaksuttu. Pyrkimässään liittämään fyysillisten henkilöiden monet tuloverot yhdeksi ainoaksi Ranskan hallitus on pysähtynyt tavallaan puolitiehen. Sen sijaan että olisi asettanut esim. kokonaistulon määrättyyn rajaan asti suhteellisen veron ja siitä ylöspäin progressiivisen verotuksen alaiseksi, se on tyytynyt liittämään sedulääri-erot yhdeksi suhteelliseksi veroksi, josta suurin osa palkka-

tuloista on vapautettu. Progressiivinen vero on säilyttänyt entisen yleisen tuloveron luonteen, sen sijaan että siitä olisi tehty vain yksinkertainen täydennys yhtenäiselle tuloverolle. Tällaisenaankin uudistus kuitenkin merkitsee huomattavaa edistysaskelta aikaisempaan käytäntöön verrattuna. Ja perheellisten kannalta sitä on pidettävä hyvin edullisena.